

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 9. mal. serpana 1880.

List 28.

Sv. Jožef.

(Konec.)

B) Kako naj udje vednega česenja svetega Jožefa izvoljeni dan svojemu patronu posvečujejo?

Pred vsem moram opomniti, da noben ud se ne zaveže pod nikakoršnim grehom, da bi te pobožne dela vse ali le kterega opraviti moral. Te pobožnosti so le priporočane, in slehern ud si lahko odbere to ali uno, kakor mu bolj kaže. Se vé, da pa vendar mora saj nekaj dobrega v čast svetemu Jožefu storiti, da bo namen družbinski dopolnjen in se zamore njenih dobrot vdeleževati. In toliko bolj gotovo se bo teh dobrot vdeležil, kolikor bolj vneto bo v ta namen te opravila dopolnoval.

1. Gotovo naj lepše bo posvetil sleherni svoj odbrani dan, ako takrat prejme ss. zakramente. Zato je nasvetovano in priporočeno vsim častivcem svetega Jožefa, da na svoj izvoljeni dan očistijo svojo dušo v zakramentu sv. pokore in se v sv. Obhajilu sklenejo z Gospodom, kterega je sveti Jožef tu na zemlji že toliko ljubil in mu celih trideset lét vsakdanji kruh priskerboval; kterega je tolikokrat na svojih rokah nosil in se z njim presveto radoval. Tako se lahko sleherni tisti dan vdeleži popolnoma odpusteka pod navadnimi pogoji, kterega dušam v vicah lahko daruje. Ako bi pa tisti dan ne mogel pristopiti k ss. zakramentom, kar se poslam in drugim delavnim ljudém lahko zgodi, naj prejme ss. zakramente prihodnjo nedeljo ali zapovedani praznik. Udje te družbe se lahko vdeležijo popolnoma odpustkov vsaki mesec en dan, kedar hočejo.

Ako pa kdo ne more pristopiti k ss. zakramentom, naj tisti dan s popolnoma čeznatornim kesanjem obžaluje vse svoje grehe, pa naj saj po duhovno se obhaja; to je, naj obudi serčne želje, da bi se s svojim Zveličarjem vredno sklenil. To duhovno obhajilo se udam posebno priporočuje.

2. Dober ud te družbe, ako mu je le mogoče, bo ta svoj dan s pobožnostjo pri sv. maši, ter bo Boga posebno častil in hvalil za milosti in velike prednosti, s kterimi je Vsegamogočni svetega Jožefa ozaljšal in obogatil.

3. Kaj lepo in koristno bo, ako sleherni ud taki svoj dan saj eno četert ure premišljuje življenje in čednosti svetega Jožefa; ali da kaj bere iz bukev, ki opisujejo slavo in čast tega svetnika.

4. Sleherni ud naj bo ta svoj dan, kolikor le mogoče, v duhu zbran. Njegovo serce naj bo v dobrem namenu s srcem svetega Jožefa zedinjeno.

5. Dobro bo, ako tisti dan kako telesno ali duhovno dobro delo storiš; ali si sam kako majhno pokorilo naložiš.

6. Moli v čast svojemu patronu sedem očenašev, česena si Marij in čast bodi, v spomin njegovih sedmerih veselj in bolečin. Kliči in prosi mogočnega varstva od tega velicega svetnika za-se in za svoje, za sv. Očeta in za Cerkev, za domovino in njene poglavarje. Prosi za vse grešnike, zlasti za terdovratne, za bolne in umirajoče. Prosi še posebej za srečno zadnjo uro.

7. Svoj dan pa naj bolje, naj lepše dokončaš, ako obišeš Jezusa v naj svetejšem oltarnem zakramentu, in zraven tudi preblaženo Devico in svetega Jožefa lepo pozdraviš ter se njunemu varstvu preserčno priporočiš.

Vse te male reči lahko opraviš, in pri tem svojih dolžnosti ne boš zanemaril, ako le kolikaj dobre volje imaš; vse so od sv. Cerkve poterjene; vse zamorejo pospešiti tvoje duhovno življenje. Zato so vsim udom te družbe lepo priporočene.

C) Odpusteki, kterih se udje vednega česenja sv. Jožefa lahko vdeležijo.

Sv. Oče papež Pij IX so 20. pros. 1856 in 5. mal. serp. 1861 podelili tej družbi, za zmiraj, te-le odpustke, ki se lahko tudi dušam v vicah darujejo.

Popolnoma odpustiki: 1. Tisti dan, ko je kdo v družbo zapisan. 2. Dan, kterega si častivec sv. Jožefa v njegovo česenje odbere. 3. En dan v mescu, kedar koli hoče. V ta namen se lahko vdeležijo popolnoma odpustkov enkrat v mescu, kteri dan koli si bodi, ki morebiti ne morejo pristopiti k ss. zakramentom svoj izvoljeni dan. — Vendar naj opravijo svoj dan druge nasvetovane opravila, saj nektere, da je dosežen namen družbinski. 4. O smertni uri. 5. Popolnoma odpustiki se lahko zadobé tudi te-le praznike: V praznik poroke Marije Device s svetim Jožefom (23. prosinca); v praznik svetega Jožefa (19. sušca); v praznik varstva sv. Jožefa (tretjo nedeljo po vel. noči). In tudi v vseh zapovedanih praznikih Marije Device; to je, o praznik očiševanja, oznanjenja, vnebovzetja, rojstva in spočetja Marijnega.

Kdor se hoče vdeležiti teh odpustkov, mora navadne pogoje spolniti: se spovedati, obhajati in v namen sv. Očeta moliti.

Nepopolnoma odpustiki: Sedem lét in sedemkrat po štirideset dni za vsaki dan, kedar kdo spredej omenjene opravila dopolni.

50 dni odpustikov, kedar kdo zdihne: „O sveti Jožef, naš vodnik, varuj nas in sv. Cerkev!“ (Pij IX, 27. pros. 1862.)

100 dni odpustikov za zdihljej: „Sveti Jožef, prijatelj presvetega Serca, prosi za nas!“ (Pij IX, 3. rožnika 1874.)

Vsim umerlim udom te lepe družbe podelé papež Pij IX 18. kim. 1862 milost privilegirane altarja za vsako sv. mašo, ki se za nje opravi. To je, vsak mašnik, na vsakem altarji, kedar mašuje za umerlega uda te družbe, pridobi njegovi duši popolnoma odpustek. Kolika milost še po smerti!

Tudi več ss. maš se opravlja za umerle ude.

Kedar kateri ud umerje, je priporočeno, da njegovi ljudje prinesejo sprejemni listek nazaj, da se pokojni drugim udom v molitev priporoči.

O kako dober studenc Božjih milost je tukaj odpert pobožnim častivcem svetega Jožefa! Naši spredniki so bili veliki častivci svetega Jožefa. Nesrečni in žalostni časi so to češenje skoraj da zaterli. Bogu naj bo potoženo! Ponovimo se v duhu in začnimo vnovič častiti našega mogočnega deželnega patrona, in priporočujmo se njegovi priprošnji pri Jezusu, ki ga je tukaj na zemlji vbogal in mu bil pokoren. Gotovo ima sveti Jožef za Marijo prečisto Devico in Materjo Božjo naj večí moč do Jezusovega presv. Serca. Tudi Mariji se bomo gotovo prikupili, ako častimo njenega prečistega ženina.

In v ta namen je družba vednega češenja sv. Jožefa v farni cerkvi sv. Margarete na Dolenjskem obnovljena. S privoljenjem v. č. Ljubljanskega škofijstva je ta družba sklenjena z glavno bratovšino sv. Jožefa pri sv. Roku v Rimu; in sicer ravno na god sv. Jožefa 19. sušca 1880. V bratovski altar je od milg. knezoškofa odločen stranski altar v farni cerkvi sv. Margarete, ki je sv. Jožefu posvečen. Vse je zdaj vredeno. Vsak lahko pristopi v to družbo, ter se njenih obilnih dobrot lahko vdeležuje. Domači farmani so prevzeli nad 2500 dni, v katerih hočejo sv. Jožefa posebno počeševati.

Slovenci, pobožni častivci Matere Božje! poprimite se še častenja prečistega ženina preblazene Device, sv. Jožefa. Darujte njemu v čast svoj rojstni, svoj godovni ali katerikoli imenitni dan svojega življenja!

Vsak ud dobí mali listek, na katerem so zapisani dnevi, v katerih hoče še posebno počeševati mogočnega priprošnika, sv. Jožefa. Tudi pravila in duhovne dobrote te bogoljubne družbe so na kratko na tem listeku znamenjane.

Bog daj svoj blagoslov na priprošnjo Naše ljube Gošpé in njenega prečistega ženina, sv. Jožefa.

V Šmarjeti na Dolenjskem, v praznik presv. Jezusovega Serca 1880. J. V.

Cerkev — nepremagljiva.

(Dalje.)

Zavist tira tudi Maksencija v boj proti Konštantinu. Po razsodbi človeški imel je Maksencij več upa zmagati, kot nasprotnik njegov. Imel je namreč 170 tisoč pešcev in 18 tisoč konjikov, a Konštantin polovico manj.

Maksencij ostane ves čas s svojo vojsko v Rimu, ker so mu malikovavski služabniki napovedovali kakor voljo „bogov“, da bode precej končan, ako zapusti mestne

vrata. Rad posluša ta svét Maksencij, kajti življenje bilo mu je zeló drago. Malo se briga, da Konštantin prodira iz severa proti jugu, da so že padle imenitne in važne mesta; Turin, Milan, Verona bile so v oblasti Konštantinovi. Blizo mesta rimskega pri mostu Milviškem se ustavi slednjič Konštantin; šlo je za zmago ali pa smert. Bil je namreč v tuji deželi brez živeža in družih vojakom neogibno potrebnih reči. Toda Bog ni zapustil Konštantina v nevarnosti.

Piše namreč Evzebij, oče cerkvene zgodovine, da je vidil Konštantin opoldne na jasnem nebu svetel križ, na katerem so bile zapisane te-le besede: „In hoc signo vinces.“ (V znamenji tem bodeš zmagal.) Tega križa ni vidil le samo cesar, ampak vsi njegovi vojaki. V sledeči noči mu je bilo veleevano, naj naredí zastavo z znamenjem križa. Cesar tako storí in zastavo imenovali so „Labarum“.

Tako oborožen začne cesar vojsko. Maksencijevi vojaki se mu ustavijo brez vojvoda; bil je namreč Maksencij v gledališču ter je obhajal obletnico svojega nastopa. Prebivalcem rimskim pa ni bilo všeč, da pustí cesar vojake svoje v nemar; toraj začno mermrati, rekoč: „Konštantin je nepremagljiv.“ Ustraši se Maksencij teh glasov in zdajci ukaže vprašati za svét knjige sibilinske. Naleté na ta-le stavek: „Ta dan poginil bode sovražnik Rimljanov.“ Misleč, da je Konštantin ta sovražnik, zapusti gledališče in gre pogumen na boj. Ko vojaki njega zagledajo, planejo še enkrat s silo na nasprotnika; pa zadnjikrat, kajti zavernejo jih nasprotniki s tako silo, da niso mogli nikamor umakniti se. Most je bil podert; nazaj so morali — in kam? V Tiberu; bilo jih je utopljencev toliko, da se je reka zajezila. Med mertvimi bil je tudi Maksencij, ki je utonil v tiberskih valovih.

Končan bil je silen boj. Z velikim veseljem sprejmó prebivalci Konštantina. On pa se kaže v mestu ostrega, ali vendar pravičnega svojim nasprotnikom.

Ko Konštantin vravná in umiri mesto rimsko, napoti se v Milan; le sem pride tudi Licinij, da bi se poročil s Konštancijo, sestro Konštantinovo. Tukaj bila je sklenjena določba dveh cesarjev, da smejo kristjani prosto opravljati službo božjo in očitno spoznavati Križanega. Prav važna je ta določba, ki jo imaš, spoštovani čitatelj, v sledečih versticah:

Ker sva se, jaz cesar Konštantin, in jaz cesar Licinij, sošla v Milanu in določujeva vse nujno potrebno; določiva, da smé od sedaj vsak, bodisi kristjan ali ne, izbrati si ono vero, ktero hoče, da bodo nam in vam, podložnikom našim, bogovi mili. Poroča ti (Maksiminu namreč, ki vlada na vzhodu) to, da odstráni vse naredbe in določbe, ki so bile namérjene proti kristjanom, da določi, da smé in more vsak po svojem prepričanji voliti si vero. Potrebno se nama zdi, tebi to omeniti, ker sva midva kristjanom dala enake pravice.

Tudi poslopja, v katerih so se poprej zbirali k službi božji, ki so jim bila pa vzeta, naj se jim vernejo brez denarjev; ako bi pa posestniki teh poslopij zahtevali odškodnine, naj se obernejo do vradnikov cesarskih. Vse to naj se pa izverši hitro. Še tudi posestva, ki so bile pri cerkvah, naj se dajo cerkvam nazaj, da bodo imele to, kar so imele nekđaj po pravici.

Vse to sva določila in tudi tebi priporočava zato, da se v naše dežele verne mir, po katerem kopernimo“ itd.

Kaka sprememba! Tako zaničevani in terpinčeni kristjani bili so zdaj enakopravni s pogani. Bilo je to 13. junija l. 313.

Končana je bila na ta način tristoletna borba keršanstva s poganstvom, pravice s krivico. Končan je boj in zmagala je pravica, zmoglo je keršanstvo. — Ječe se praznijo, kristjani so prosti, določbe za preganjanje kristjanov se sežgó in razglasi se za vse verska svoboda.

Toda Konstantinu vse to še ni dovolj. Postavlja se vedno bolj na katoliško stran. Leta 319 prepove poganska darovanja po hišah; razdira poganske tempelje, v katerih se goji nesramna strast in nečistost; nasproti pa sozida s svojimi stroški mnogo keršanskih cerkvá. Ni pa misliti, da bi bil s silo deloval proti poganom, kakor so njegovi predniki kristjanom nasproti; on marveč dela zmérno in premišljeno; prenapetež ni bil Konstantin.

Toda Konstantina so bolele tudi rane, ki so tako mnogoverstne in v tolikem številu skeléle terpinčeno ljudstvo, narod siromaški. Znano je vsakemu, komur je le malo znana rimska zgodovina, koliko réve in britkosti so delali po deželah namestniki cesarski. Tudi te smertne udarce hoče cesar odstraniti. Ker so bili namreč ljudje po deželah tako revni, da celó otrok svojih niso mogli preživiti, prodajali so jih za sužnje. Konstantin ukaže, da se ne smejo prodajati otroci v robstvo, temveč da je dolžna država skerbeti za uboge.

Davke pa, kateri so pri revnem ljudstvu delali toliko pritežnosti, ukaže cesar bolj postavno pobirati; prej namreč so ljudi, ki niso zmogli plačati vsega davka, zapirali, pretepali s palicami, celó tudi usmrtili jih dokaj.

Naj huja kazen vsakemu Rimljanu bilo je križanje, ker to je bila državljanu največa sramota. Konstantin to odpravi, ker se mu je zdela ta kazen preneusmiljena in najbolj zaradi tega, ker je bil Kristus križan. Ta čin cesarjev bil je po godu tudi nejevercem; vsled tega so namreč imenovali Konstantina „bogovom jednakega“. Tako blagerno vpljiva on do države, da se kmalu poziví. A tako ravnanje premení mu zaveznika Licinija v nevarnega sovražnika. Vname se boj med njima; a Bog ne zapusti Konstantina v nevarnosti. Bil je hud boj, a zmaga, popolna zmaga Konstantinova bila je slavna. Leta 323 je zmagal Konstantin Licinija in postal je sam vladar silnemu cesarstvu rimskemu. Ni ga bilo več nevarnega nasprotnika zoper keršanstvo. Silni in divji so bili sovražniki, imeli so v rokah vso oblast, rabili so vsa sredstva, od katerih se mora z gnjusom obrniti človeško čuteče serce; imeli so milijone vojakov, milijone denarjev, a v grozovitosti, neusmiljenosti ter kervoželjnosti jih smemo z vso pravico primerjati divjim zverinam! Pa kaj jim je pomagalo vse to proti keršanstvu? So ga li zaterli? Nikakor ne; kajti zatreti ga niso mogli, ker je delo Božje; a nekaj so vendar pridobili. Da, pridobili so ime zaveržencev: z gnjusom in pravičnim serdom obsoja jih vesoljna zgodovina; ona nam glasno priča njihove hudobije, ostudnost, trinoštvo in sploh nečlovečnost, pa tudi njihov milovanja vredni konec! Zginili so cesarji-preganjavci s poveršja zemeljskega; ni ga več sledú za njimi! Keršanstvo pa, proti kateremu so si dovolili toliko posilstva in krivic, jih je preživelo, razprosterlo se je po vsem svetu, in nosi pred seboj zastavo, na kateri se lesketajo besede: „Keršanstvo je nepremagljivo!“

Kaj pa dandanes, dragi čitatelj? Ne kažejo li vsa znamenja, da se bliža keršanstvo propadu? Silni so sovražniki, nevarni, v vsem podobni starim preganjavcem. Bode li dandanes Cerkev premagana? Kaj praviš...

Ne, nikdar ne! Porok njenega obstanka je njen božji Začetnik, ki je obljubil, da ostane do konca sveta. Porok zato nam je doba tristoletna preganjanja keršanske vere. Kakor je nekaj prišel za Neronom in Dioklecijanom Konstantin, tako za garibaldovci, bizmarkijani, gambettovci itd. itd. pridejo mogočni branitelji keršanstva. Zatorej pogum, blagodušni kristjan! Bojuješ se pod praporom nepremagljivim. „In hoc signo vinces!“ Res da, z znamenjem sv. Križa premogli bodemo vse nasprotnike!

Stanovitnemu do konca bode plačilo venec slavne zmage. Cerkev katoliška je stanovitna ostala vse dni od začetka svojega do današnjega dné. V vsakem boju stala je edina, a zato tudi močna, svesta si svoje gotove zmage proti nasprotnikom. Vselej se je vresničil stavek sv. pisma: „Vrata peklenške je ne bodo premagale!“ (Dalje sledí.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Novi kanoniki.*) Kanonika pri stolni cerkvi sta postala preč. gospoda: Dr. Andrej Čebašek, profesor bogoslovja, semeniški vodja itd., in Andrej Zamejic, semeniški prof. pastirstva itd. Častna kanonika pa prečast. gg.: Martin Pogačar, vodja škofijske pisarne itd., in dr. Jan. Gogala, gimnaz. prof. in katehet, vodja v Alojzijevišu itd.

Iz Ljubljane. V zalogi bukvoveza g. Matija Gerberja so ravnokar v četrtem pomnoženem natisu na svitlo prišle prav lične bukvice: „Lilija v Božjem vertu ali deviški stan, njegova lepota in pomočki ga ohraniti.“ Pisavca sta jim po spisih sv. M. Alfonza Ligvorskoga A. Zamejic in L. Jeran. Obsegajo pa te bukvice zunaj pojasnjenja vrednosti in lepote deviške čistosti in pomočkov jo ohraniti tudi še navadne molitve jutranje, večerne, dvojne mašne, spovedne, obhajilne, — dvoje litanije, sv. Rešnjega Telesa in lavretanske, — sveti križev pot Leonarda Portomavriškega, razne molitve v dosego potrebnih čednost in tri pesmi v čast Mariji prečisti Devici. Na čelu je silno lepa podoba M. D. Brezmadežne. Cena jim je nizka za 14 pól v osmerki: nevezane veljajo 17 soldov, terdo vezane 32 soldov, v platnu vezane 40 soldov, v usnji 50 soldov, z zlatim obrezkom 70 soldov.

Iz Selške doline, 3. mal. trav. (*Cerkveno posvečevanje.*) Ker se nikdo ni še oglasil, da bi kaj pisal o svečanosti, katera se je veršila 6. rožnika, to je, 3. nedeljo po binkošti v Bukovšici, naj jaz nekoliko o tem omenim. *) Bilo je namreč ta dan posvečevanje ondotne cerkve. Milostljivi knezo-škof preč. g. Janez Krizostom so se pripeljali že prešnji dan tje, in bili so sprejeti od domačega, za olepšanje cerkve verlo vnetega č. g. fajmoštra Janeza Demšarja, sosednjega fajmoštra č. g. V. Majer-ja in Šentjoškega duhovna č. g. Fr. Tavčar-ja. V nedeljo zjutraj ob osmih prišlo se je posvečevanje, katero je terpelo do $\frac{3}{4}$ 12; potem so premilostni višji pastir v jedernatem govoru razložili pomen posvečevanja. Sledila je sv. maša, katero so Njih milost sami služili. Poslednjič bilo je še blizo 200 otrok birmanih, največ iz Selške fare. Vsa slovesnost se je doveršila o $\frac{1}{2}$ 3 popoldne. Pri naslednjem obedu je bilo nazočih 13 gospodov, med njimi preč. Loški P. gvardijan. Lepo število za takošen kraj, ako se pomiali, da je bila ta dan nedelja, ko so gg. duhovni kolikor toliko navezani na svoje kraje. Posebna čast gre občespoštovanemu gosp. fajmoštru Jan. Demšarju, rojenemu Selčanu, ki so res mnogo mnogo darovali za olepšanje svoje farne cerkve. Pred malo leti so napravili lepo vbrano zvonilo s 4 zvonovi, pokrili so z novo streho cerkev in stolp, popravili v cerkvi tlak, in še mnogoverstne druge potrebne reči oskerbeli. Bog ohrani čez 70letnega starčka še mnogo lét tako čverstega, kakor so sedaj. Vsegamogočni poverni premilostnemu škofu Njih trud in stoterno vsim, kateri so kaj pripomogli k cerkvi in slovesnosti!

Selčan.

*) Gratias intimas.

Petindvajsetletnica prečast. gosp. župnika Janeza Potočnika na Brezovcu pri Ljubljani. Sprejmi, ljuba „Danica“, te verstice, ki ti jih pošljemo iz spoštovanja, vdanosti in ljubezni do našega prečast. očeta Janeza Potočnika, ki so preteklo nedeljo, 4. mal. serpana, obhajali 25letnico, odkar so pri nas postali župnik.

V soboto popoldne ob 4 je lepo vbrano zvonilo in močno pokanje možnarjev fari napovedovalo posebno slovesnost. Ob 9 zvečer zvonovi zopet zapojó, strel se zopet oglasi, in enak odmev od vsih štirih podružnic v ponočni tihoti nam globoko presuja serca. In to je bilo kakor znamenje, da se nočna tmina začne spreminjati v svitlobo, ker po vsi duhovniji so v naglici razsvitljene hiše; zabliska se tudi po vsih gričih in višavah, po kterih gori nad 60 kresov in ko vesela predvečernica prslavljajo nam dragi jubilej prezaslužnega duhovnega očeta.

V jutro zgodaj čuješ enake pozdrave; okolico farne Brezovške cerkve pa zagledaš okinčane z mlaji, venci in pomenljivimi napisi, ki zaznamujejo priserčne občutke duhovnijanov do njihovega pastirja. Na obeh potih od velike ceste proti cerkvi bere se v prelepi raznobarveni pisavi napis:

Petindvajsetletnica
našega prečastitega očeta.
1855 — Slava! Slava! — 1880.

Blizo cerkve med visocima mlajema:

Vodil modro in skerbljivo
Vselej si nas, naš Pastir!
Delal z nami ljubeznjivo
Za telesni, dušni mir.

In zopet:

Oče, brat, svet'valec bili
Let čez eno 'n trideset,
Kakor župnik nas vodili
Let že dvajset pet!

Na cerkvenih vratih bereš lepo spričevalo marljivosti župnikove:

Priča zvon,
Svet' Anton,
Božji Tron
Eno 'n trideset trudnih lét
Našega župnika
Janeza Potočnika.

Napis na duhovski hiši:

Slava k dvajset pet'mu letu
Našemu gospod Očetu!

Sošlo se je bilo lepo število prečast. gg. duhovnov, milg. stolni prošt Jožef Zupan kakor pridigar, trije dekan: kanonik Ant. Urbas iz Ljubljane, Verhniški dekan M. Šlibar, in misijonar dekan Jak. Trobec; preč. P. gvardijan Kalist Medic iz Ljubljane, in lepo število bližnjih sosedov, kolikor jih je zarad nedeljskih opravil premoglo od doma. Izmed sošolcev sta bila čč. gg. Fr. Karun in Jož. Šterbenc. Vediti je, da slovesnost so vzrokovali in pripravili preč. gosp. jublantu spoštovani farani, in ne g. duhovni pastir sam; zato se je snovalo vse nekako natihoma in ni bilo prej razglašeno; sicer bi se bili gotovo še mnogi drugi vdeležili.

Proti desetém so zbrane velike množice ljudstva; šolska mladina je lepo zverstena, s šolsko zastavo, dečki s šopki, deklice ovenčane. Ob 10 med zvonjenjem in streljanjem preč. gg. duhovni gospoda jublanta peljejo v cerkev in začne se opravilo s pridigo. Pridigar, stolni prošt gospod Jožef Zupan, so tudi takrat pridigovali, ko so g. župnik pred 25 leti našo faro nastopili.

(Konec sledí.)

Iz Tersta, 1. julija 1880. († *Mertvaške opravila za ubitim od strele.*) Žalostno, pa prav ginljivo službo Božjo imeli smo danes pri sv. Justu v stolni cerkvi v Terstu. Žalostna je bila ta služba Božja, ker ji je bila vzrok prenagla smert verlega, povse izverstnega duhovnega pastirja, boljunskega župnika Škendra Zamliča. Ginljiva je bila, ker je znamenje in porok prave keršanske bratovske ljubezni med duhovni. Kakor je bilo že čitati po novinah, se je zgodila 24. rožnika tega leta blizo Lanišč velika nesreča, ki ni zadela le enega duhovnika, ampak celo župnijo, da, celo škofijo, kateri duhovnih pastirjev dan na dan bolj pomanjkuje. Presvitli škof so obiskovali med 22. in 28. rožnikom nektere duhovnije te škofije; med temi tudi glavno duhovnijo Lanišče v Čičariji. Kakor je pri takih okolišinah navada, se je sošlo mnogo duhovnov, da počasté ljubljene višjega pastirje škofije in da nekoliko časa veselo skupaj prebijajo. Sej jim je redkokrat priložnost dana se tako skupaj sniti, ker so si daljni sosedje in ima vsaki v svoji duhovniji dosti posla, kterega ne more in ne smé zanemarjati.

Vse je bilo prav veselo zbrano v prijateljski družbi, kateri na čelu je bil milostljivi škof, kakor oče med svojimi sinovi. Ure so hitro tekle, laniški župnik je svojega višjega pastirja, svoje častite goste, svoje ljubljene prijatelje bratovsko, spodobno pogostoval. Kmaló je bila ura ločitve, treba je bilo napravljati se na pot proti domu; mudilo se je posebno onim, ki so prišli od bolj oddaljenih župnij, kakor iz keršanske, boljunske, dolnjovalške in humske.

Ali pretila je huda ura; od daleč že se je slišalo zamolklo germenje, černi oblaki so se dervili od bužeščine na laniški Kras. Gospodom gori omenjenih župnij, ki so se na pot napravljali, svetovalo se je od vsih strani, da naj ostanejo v Laniščah, ali vsaj počakajo, da nevihta preide. Ali niso se dali pregovoriti, rekoč, da morajo domú, ker imajo bolnike v župnijah. Šli so tedaj. O da bi bili poslušali svét škofov in drugih prijateljev, ter ostali pod streho!

Nevihta je hujši in hujši nastajala — z gromom in bliskom. Pot iz Lanišč, po kateri so gori omenjeni gospodi hoditi imeli, pelje po golem Krasu, kjer na daleko ni nijednega drevesa; torej ob hudi uri za potnika toliko nevarnejša. Malo čez četert ure od Lanišč udari strela med nje, ubije župnika Zamliča, njegovega spremeljevalca in konja, rani dolenjevaškega župnika ter ubije konja pod njim. Jahali so namreč vsi štirje duhovni, ker tam ni pota za voz. Keršanski župnik je bil nekaj korakov spredej, ker je nevihta konja splašila, da je naprej dirjal, in je tako svojega gospodarja nesreče otél; humski pa je nekoliko zaostal ter se tudi rešil. Vsi preplašeni se oteti vernejo v Lanišče ter povedó, kaj se je zgodilo. Ljudje hitro tečejo po nesrečneža ter ju prinesejo v Lanišče nazaj merta. Vse poskušnje ju oživiti bile so zastoj. Drugi dan so ju v Laniščah pokopali; bilje so jima peli ravno tisti, ki so se malo časa popred z njima pošteno veselili. Cerkev je bila polna ljudstva; nobeno oko ni bilo suho; posebno žalosti ginjani pa so bili škof, kajti zgubili so zopet enega verlega in vestnega sodelovalca v vinogradu Gospodovem.

Sošolci Zamličevi, ki so v Terstu in okolici v službi, so mu danes iz prave bratovske ljubezni napravili v stolni cerkvi bilje in slovesno sveto mašo. Vdeležili so se te žalostne, pa preginljive službe Božje škof s korarji, vsi tukajšni součenci, kterih je šest, in več drugih duhovnov; koralno petje je bilo izverstno izpeljano po korovodju stolne cerkve in s pomočjo drugih sobratov. Sveto mašo je služil z asistencijo dveh mlajših duhovnov gimnazijalni katehet g. Jan. Nep. Legat, eden tukaj bivajočih sošolcev umerlega, kteremu Bog

daj večni mir in pokoj; nas pa naj v milosti varuje enake prenaple smerti. „Vigilate! quia nescitis, qua hora Dominus vester venturus sit.“

Pri stavku, pozneje dospeli, še to pravi, da spremeljevalec Zamlijevec, tudi ubit, je bil mož kmetiškega stanú, — pa da dolenjevaškemu gosp. župniku Fr. Blažiču, ki je bil od strelje ranjen in mu konj ubit, se je že nekoliko zboljšalo, pa ne še popolnoma.

Z Goriškega, 18. junija. (*Opombica pri vpeljevanju učnega slovenskega jezika v srednjih šolah.* [Konec.]) Druga knjiga za rabo pri učenju zgodovine v lepi, prav gladki slovenščini za srednje šole, je občni zemljepis, ki ga nam je že l. 1873 spisal učeni gospod Jesenko. Knjiga je po svojem obsegu, pravilni in lahko umevni slovenščini vse hvale vredna; pa obžalovati je, da se v njej tudi memogredé nič ne omenja, kdo je stvaril svet in človeka *), kakor da bi bilo to postalo le po naključji kake neizvedljive naravne moči, da molčimo o nekih družih rečéh, ki bi jih radi drugač vidili izražene.

Mladeneč, ako se uči iz ne določno veri prijaznih knjig, zaide nehoté in polagoma v brezvérvstvo in materijalizem, akoravno ta ali uni pisatelj sam ni tega namerjal.

Zarad tega naj neutrudljivi gg. pisatelji ne zamérijó tem opazkam. Naj bi se izmed naših verlih slovenskih profesorjev nikar nobeden ne deržal misli nekega nemškega profesorja, ki se je proti nam v svoji kulturosnosti ošabnosti izširokoustil: „Die Religion hat mit der Wissenschaft nichts zu schaffen“, t. j., vera nima z védo nič opraviti. S takimi lažnjivimi terditvami se polagoma brezvérvski strup vliva v mladostne serca ter tako postanejo iz mladenčev dijakov mnogokrat divjaki, kakor sem jih že sam poznal mnogo enakih. Nravno-verska podlaga je pri omikovanji neogibno potrebna, ako hočemo postati in ostati pošteni, véрни in za vse blage vzore vneti Slovenci. Brez tega pa bi nam tudi toliko zaželjeni slovenski učni jezik v srednjih šolah malo koristil, ako bi z njim, ne da bi spoštovali staro slovensko poštenost, nrvnost in sv. vero, pospeševali le zanemarjanje ali celó zaničevanje naše naj večje dragocenosti, katero smo pri sv. kerstu z opravičenjem vred prejeli. Le na taki način bo naš véрни narod tudi rajše dajal svoje sinove v šole, če bo vidil, da se omikujejo zares na pravi verski podlagi. Slišal sem namreč že večkrat govoriti tega in onega očeta, da bi rad dal svojega fanta v šole; ali bojim se, je djal, da bi se ne spridil, kakor se je že ta in ta. Vidimo, kako se množé šole po deželi in z njimi vred že pretéžko davkovsko breme; ali da bi bile vsled tega bolj polne srednje šole, o tem ni nič slišati.**) Nova ljudska šola je zares predraga, tudi pri nas na Goriškem, ter njen napredek (marsikje nazadek!) ni nikakor priméren velikanskim stroškom, — do 47% vsih davkov, ktere morajo davkoplačevalci nositi, in tudi cerkve, akoravno nimajo družih razun duhovnih družin. To pa škoduje na potrebnem spoštovanji

*) Na 80. strani, ko govori „o človeku in o ljudéh na zemlji sploh“, naj bi bilo to vsaj memogredé omenjeno, akoravno ne spada to v pravi občni zemljepis, pa škodovalo bi tú vendar ne. Sicer pa vérm, da sleherni verski profesor lahko dostavi pri razlaganju ali spraševanju vse, kar se v šolskih knjigah pogreša, kakor je to delal svoje dni r. veleučeni profesor g. Foitzik, poljske narodnosti, na goriški gimnaziji, kateri je bil kot Poljak ves goreč katoličan, kar ni tudi nikdar pred svojimi poslušalci skrival. Pis.

**) Vérm, da je tega krivo tudi splošno obožanje ljudstva, in vsaki stariši tudi ne morejo postaviti v nevarnost 3—4 tisuč gld., kolikor blezo šolanje stane. Pis.

tudi učiteljem in blezo manj potrebnim učiteljicam, od katerih poslednjih se ženski spol mnogokrat nauči posnemati prevzetne šege ali mode — *facta loquuntur* — in imajo pregovor: „Jaz gospod, ti gospod, kdo bo pa konja sedjal?“ Tako sodbo izrekuje pogostoma naše kmetiško ljudstvo po deželi čez namen novošegne šole, kakor imam priliko to večkrat slišati. Zatorej bi hotel še h koncu tega spisa merodajnim šolskim oblastim (pa brez vse zamére!) zaklicati: „Erudimini, qui judicatis terram“, glejte vi, v čegar rokah je moč in oblast v šolskih zadevah, da se bo naša mladež na pravi nrvni podlagi izobraževala!

Izza Svete gore, 28. rožnika. (*Petindvajsetletnica prevzvišenega knezo-nadškofa Goriškega.* *) Resnična ljubezen do prevzvišenega Nadpastirja je obudila krasno svečanosti Njemu na čast. Po mnogih hribovih naše dežele so zvečer 23. t. m. goreli veči in bolj številni kresovi, kakor druga leta; in ti so bili začetek svečanosti...

Zunaj mesta se je 25letnica nadškofova praznovala tudi v Čepovanu. Tam se vsako leto slovesno praznuje sv. Janez Kerstnik, cerkveni patron. Letos se je domače godovanje praznovalo vzajemno z nadškofovo petindvajsetletnico.

Ob 10 so imeli solkanski župnik monsignor Fr. Podreka obhod s presv. R. Telesom, potem pridigo in sv. mašo. Streglo jim je 7 gg. duhovnikov. V izvrstni pridigi od svetega in posvetnega veselja so Monsignor pridigar govorili tudi o nadškofovi petindvajsetletnici. Popoldne po litanijah je napravila tamkajšna katoliško-politiška čitalnica slavnostno besedo s primérnim in bogatim programom.

Vsi tam zbrani duhovniki, trije župani in naj odličnejši zastopniki raznih stanov pričujočih pri besedi, in pa odbor katoliško politiške čitalnice, so napravili in podpisali kratko čestitko do prevzvišenega jubilanta.

Tako je tedaj slavila goriška dežela petindvajsetletnico svojega knezo nadškofa in metropolita ilirskega želé in prosé Mu vsaktero srečo in varstvo Božje še mnogo, mnogo lét.

Drobtinice od meje hervaške.

(Dalje in konec.)

Pa ne samo pri službi Božji se véрни katoliki v Bosni tako obnašajo, tudi doma in povsod; táko ljubezen imajo med seboj, da pri nas malo kje otroci enega očeta in matere tako: ni pravde, ni sovraštva, ne tepeža in poboja; le vedno se kličejo: „brate, dobri dan!“ „Bože dal dobroga.“ „Brate, kako je?“ „Dobro, fala Bogu!“ itd.

Ne pa kakor mnogi nesramneži po Kranjskem **) : „Lej ga h., kako ga dolgo nisem vidil!“; — „o h—a, kje s' pa bil!“ — „e pr., v Ljubljani“ i. t. d., kar je strašno in sramotno; in tacega se vsak dan polno sliši, ne samo od moških, ampak tudi od ostudnih žensk!! Tako večkrat tudi olikani, to je, krastovci z lažnjivo „kulturo“.

Ako po evangeliju Kristusovem misliš, se ti zdi v naših krajih, da si med pogani. V cerkvi, posebno v več krajih na deželi, je viditi kakor pogane in poganke: našopirjene, ošabne, gizdave in razberzdane,

*) Kar je bilo že v prešnjem dopisu od drugod, ki je ravno to dogodbo obravnaval, smo tukaj izpustili. Hvala verlemu gosp. poročevalcu! Vr.

**) Naslednje očitavanje naj si v poboljšanje obračajo tisti, ktere tiče, ker sploh ni tako. Vr.

kakor so oni v tempeljne svojih malikov hodili. Kako bi jih spoznal za nasledovalce Jezusa ponižnega, prosto oblečenega, ubosega, terpečega Ženina sv. čistosti in devištva! Kako je pa po hišah, vaséh, mestih, na polju, travnikih, vinogradih?

Kletev, zmerjanje, opravljanje, obrekovanje, tepeži, poboji, sovraštva, savid, klafanje v govoru in petju, pijančevanje, šale celó s svetimi rečmi! So li to kristjani? Bi vprašali naši bratje, nekdanji kristjani, ko bi zopet sedaj na svet prišli! So to kristjani? bi vprašali nekdanji neverniki, ko bi nazaj prišli; ne, to niso kristjani, bi rekli, mi smo nekdanj kristjane poznali; toda ti jim niso enaki; to so čudni spački, hujši kakor smo bili mi! In sedanji marsikteri neverniki sato zaničujejo našo vero in je nečejo sprejeti, ker se pohujšujejo nad sedanjimi kristjani. Tu ni ločiti stanov; ne pomaga samo govoriti, ampak tudi z izgledom kazati.

Priznati se pa mora, da je med večino omenjenih, vendar še manjšina dobrih pravih kristjanov in pobožnih duš. Pa bati se je še sa mnoge take, ako se z lučjo Jezusa, Marije in svetnikov posveti.

Kristjani živijo v Bosni v ubožtvu, slabo jedó, vina malo kedaj pijó; sploh živeli so med nevernimi turčini, kakor med bodečim ternjem; pa vendar koliko poštenih deklét, koliko čistih devic. Rajši se dajo umoriti, kakor pa zapeljati. Brez starejših ne idejo nikoli nikamor same, celó v cerkev ne. Ponočnjakov katoliških ni. Nikdar se ne vidi v Banjaluki, pa tudi drugod ne, da bi ktera katoličanska dekle s kom v pivnico šla. Ako jo moški gleda, ona ima v tla obrnjene oči; ako kdo kaj gerdega zine, gleda v stran in tje plune; to pa zato, ker so lilije med ternjem.

Imeli so do sedaj dosti slabih zgledov od turkov in raskolnikov; pa ti jim niso zdali nič, niso jih premotili; držali so se zvesto svojih ljubih očetov frančiškanov.

Ali slabi izgledi mnogih katoliških prišlicev od nas — ti jih že silno motijo; kajti mnoga soderga se je za vojaki noter pritepla, jedni dela, drugi pa kar zlata iskat; in kar grozoviti turki 400 lét niso premogli, se je marsikaj že sedaj zgodilo. Marsikteri ne bi bil préd na post mesa jedel, sv. maše opustil, popijal, v nedeljo delal, in še več drugega, ako bi ga bil turk silil, raji bi bil umerl; ali katoliški kristjani poganskega življenja so to naglo dosegli in so jih veliko že pohujšali.

Čul sem nekega dunajskega izveržka tako-le modrovati: Sedaj ne bodo Bošnjaki več tako tumpasti, kakor so bili; zdaj so prišli Nemci semkaj in naši bodo Bosno „germanizirali in civilizirali“. Nisem ga mogel dolgo poslušati; rekel sem mu: „Gorjé Bosni, ako bodo taki „civilizatorji“ svoj sprideni dub tu razširjali, s kakoršnim je navdan on in njegovi pajdaši. Povém, da niti turki sami niso tako sprideni in gerdi, kakor so naši sprideni, po imenu katoliški kristjani. Ko bi sam ne bil vidil in ališal, ne bi bil nobenemu verjel, kake gnjusobe so se od dunajskih, graških, ljubljanskih *) in drugih skažencev tu širile; ko bi vse povedal, laaje bi se ježili in količkaj pošteno serce bi kervavelo same žalosti in studa.

Vrata prostosti, pravijo, so se odperle in osvobodeni so kristjani turškega jarma, cerkve in šole se bodo zidale. Dobro; pa vse naj bode na verski podlagi in spremlja naj se z lepimi izgledi! Šole naj bodo popolnoma na verski podlagi, z vérnimi učitelji, ki bodo dajali lepe izgleda, ne pa s puhloglavnimi modrijani opičje šege, ki kraljestvu Božjemu več škodujejo, kot oni z mečem in preganjanjem. Odpadnik Julijan je več škode

storil keršanstvu, kakor Neron ali Dioklecijan; in tacihi hinavcev je dandanes legijon.

Bog daj toraj osvobodeni Bosni dobrih, keršanskih učiteljev in odgojiteljev, kakoršnih jim želijo preslavni osvoboditelji. Toraj zakličem: Slava sv. Očetu Leonu XIII! Slava milg. škofu Paškaku Vujčiću, ker o naj bolj nevarnem času so silno skerbeli za katoliške Bošnjake. Slava presvitlemu cesarju Francišku Jožefu, ki so zapovedali vojakom, da naj se lepo in pošteno obnašajo!

Sramota pa tistim spačenim civilistom in megle-njakom, kateri so došli le s trebuhom za kruhom smertni strup razširjat med dobri bosanski narod. Sreča je še, da večina jih je moralo nazaj jo potegniti, ker ni bilo zlata, da bi ga kakor kamenje pobirali.

Dosti čudno je pa tudi, da od Japana, Kine, Avstralije itd., so vse sporočila gledé katoliške Cerkve natančno popisane in razglašene, velike denarne pomoči se tje pošiljajo. Za sosednjo Bosno in nam bližnje sosedo, brate po veri in rodu, pa je bilo le kedaj prav kaj malega objavljeno, le prav kaj malega pomagano. Dosti zlo je moglo biti, ker v mnogih krajih še keliba za presv. daritev ni bilo spodobnega, ne mašne oprave. Nobeden zvun Rima in Djakovega se skoraj za nje menil ni.

Nekteri dregljeji nedeljoskruncem.

Pojdi v nedeljo ali v praznik po ljubljanskem mestu, posebno po velikem in starem tergu in vidil boš, kako mnogi brezvestni štacunarji nedeljo skrunijo, ker imajo prodajalnice odperte in vse razstavljeno in razobešeno na prodaj! Tudi utegneš srečati tu in tam kacega zelenca s torbo pod pazduho in puško čez ramo, ki hití na vse zgodaj na lov, in ne veš, če je bil pri sv. maši, ali ne? Kako sto družih skruni nedeljo, posebno v grešnih družinah, kerémah, o nedeljskih večerih itd., tega zdaj ne bom popisoval. Skrunivec tako drugač ne čuti, kakor če ga butiš z betom po debelokožnem herbtu.

Ta bet bodi kak izgled, ki kaže, kaj si je ta in uni skrunivec nakopal.

1. Nedeljoskrunc je utonil.

V okraju Staufenu, piše L. Kist, je mož iz O. nedavno z osemletnim sinom po več krajih krožil in žganje prodajal. Sorodniki in znanci so mu to očitali in ga opominjali, naj hodi k Božji službi; on pa se je nekaj izgovarjal, nekaj pa celó norčeval. Njegov sin je prav zatelebano gledal, kadar je vidil druge moliti, ko so k jedi šli ali od jedi vstajali, iz česar se je vidilo, da ta keršanska navada mu je kaj čisto novega.

V praznik sv. Štefana oče in sin gresta dalje žganjarit, ne da bi šla v cerkev. Bog pa je brezvestnemu počenjanju konec storil. Na večer tistega dneva pade oče v potok, sin kričel za pomoč, ker ni mogel očeta oteti; toda predno so ljudje prihiteli na pomoč, je bil že mertev.

2. Nedeljoskrunski lovec.

Lovec, kteremu je bil lov kakor rokodelstvo, gre neko nedeljo v jutro v log. Zagleda divjo mačko, nameri na njo, sproži in — roka je proč! Čév se je bila razletéla in zdrobila mu je desno roko. V neizrečenih bolečinah se vleče nedeljoskrunc domú in pošlje po zdravnika, da naj mu roko obeže. Prisađ pa je bil že v rani in roki ni bilo več otenja. (Kist, str. 150.)

3. Nedeljoskrunce zadene šiba Božja.

Pri Mariboru so pred nekaj leti v nedeljo delali nekak železnični most. Pri tem delu je popoldne ob dveh pét móž v šest sežnjev globoko zidano jamo na kamenje

*) No, lepo seme nove, brezverske kulture! Vr.

padlo, le šesti se je bil še vjel z rokama za železno štango. Eden padlih je bil pri tisti priči mertev, trije so bili hudo potolčeni, peti je opravil le s hudim strahom. (Beisp. u. Erz. P. Fr. Ehmig; IV str. 260.)

Sveti Stanislav Kostka.

(Prosto poslov. po: „O Stanislav, du Engelbild.“ „Cantate“, str. 112.)

Zakličí močno, pevski zbor:
Svet' Stanislav, pozdravljen!
Ko angelj čist, mladini vzor
Za čednost si postavljen;
Nikdar ni bliš, sladnost svetá
Omádežala ti sercá.
Dviguj, o Stanislave,
Tud' nam sercé v višave!

Ko žarni limbarček duhteč
Si cvét sercá ohranil,
Pred senco greha bil boječ —
Kot strupa, se ga branil;
Močno tvoj serčni glas doní:
O proč, o proč, kar čisto ni!
Dviguj, o Stanislave,
Tud' nam sercé v višave!

Po sladkem Kruhu angelov
Ti hrepenèl si vedno;
Obdán od zvoljenih duhov
Si Ga prejémal vredno;
Prelép kot óni brez telés —
Že mlad si vreden bil nebés.
Dvigúj, o Stanislave,
Tud' nam sercé v višave!

V nebó le tvoje zrè okó,
Si ljubljén sin Marije;
Ti migne z materno rokó,
Ko zadnji dan zasije,
Te spremlja z angelji v Sijón,
Tje k Jezusu pred Božji tron.
Dvigúj, o Stanislave,
Tud' nam sercé v višave!

Pomagaj, o svetnik, zvestó
Ti v čednostih slediti;
Živeti kakor ti čistó,
Pregrehe vse studiti;
Da z venčikom nedolžnosti
Presélimo se s časnosti
Tje k Bogu na višave,
O prosí Stanislave!

Radoslav.

Otročiček.

Deško je okó zerkalo,
Angeljček v njem gleda se;
Zaupljivosti spričalo
Njega jasno čêlice;
Zmir odperte rok'ce mlade
Radostno jemljó — dajó,
Serč'ce, polno rajske náde,
Bíje v persicah sladkó.

Ko se nasmehljá otroče,
Je kot solnca žarni svit;

Ko pa milo se zajoče,
Mora serce omečit';
S pogledom, besedo milo
Zá se vnameš deteka;
Majheno mu daj darilo,
Koj zvedriš, osrečiš ga.

Otročiči, zlobe prosti,
Postanite vsi ljudje!
Da krilatci v kraj sladkosti
Kdaj vzemó vas nad zvezdé;
Čujte, mili Jezus pravi:
„Vsak otrok postane naj,
V britkosti in težavi —
Last otrók je sveti raj.“

Radoslav.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. S sledečimi versticami želimo vsem častivcem presvetega Serca Jezusovega in mučenika sv. Deodata naznaniti čudapolno ozdravljenje redovnice, naše sestre: Ko je namreč omenjena sestra meseca maja nevarno zbolela, začela je cela družba opravljati devetdnevnicó z namenom, da hoče razglasiti, ako bode prošnja uslišana; in že drugi dan se je bolna po zakramentu sv. Olja veliko bolje čutila, sedaj pa že zamore svoje dolžnosti zopet spolnjevati. Naj bi bila s tem naznanilom naša obljuba spolnjena! „Češčeno in hvaljeno bodi presv. Serce Jezusovo! Sv. mučenik Deodat, prosí za nas!“

Uršulinski samostan v Ljubljani, 5. mal. serp. 1880.

Št. 2. Deklina, po dolgi bolezni hudo skušana, čuti nekega dné še nove prehode bolečine, tako, da misli, da ji je umreti. Oberne se pa z zaupanjem k Naši ljubi Gospej z obljubo, se ji po „Dan.“ zahvaliti, če ji odleže. In res, ta smertna bolečina hipoma odjenja. Zato se Bogu in Mariji tukaj očitno zahvaluje ter se priporočuje bratovšini še dalje v molitev, naj bi ji Marija sprosila to milost, da bi zamogla še v cerkev priti; sicer pa poterpežljivost in stanovitnost do konca.

Duhoven.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Neki obupljivec za dušno pomoč. — Neka duhovnija, še posebno pa trije mladenči. — Neki mož v hudih telesnih potrebah in tudi v nekoliki bolezni. — Neka oseba v dušnih britkosti. — Bolan mladeneč za zdravje, ako je Božja volja.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali serpan 1880.

I. Glavni namen: Izročenje vesoljnega sveta v naj svetejše Jezusovo Serce za splošno spreobrnjenje.

II. Posebni nameni:

12. mal. serpana. Ss. Hermagora in Fortunat mm., varha ljubljanske škofije. Priporoč.: Škocijanska duhovnija (4153 d.), živi in mertvi. Cerkev na Kranjskem. Spreobrnje brezvércév in slabovércév.

13. Šv. Justina, 14letna mučenica v Terstu l. 286. Priporoč.: Duhovnija Raka (3482), ž. in m. Postavodajavci in koristne postave. Dobra letina.

14. Sv. Bonaventura, cerkveni učenik. Priporoč.:

Duhovnja Križevu pri Kostanjevici (2930 d.), ž. in m. Vsi veliki terpini in nadložni. Cerkev v Palestini.

15. Razhod apostelnov. Priporoč.: Boštanjaka duhovnja (2420 d.), ž. in m. Poklic dobrih mladenčev v duhovski stan. Mladina za obvarovanje pred smertnim grehom.

16. Karmelska Mati Božja. Priporoč.: Kostanjevica (1969 d.), ž. in m. Katoliške bratovšine. Duše v vicah.

17. Sv. Alež. Priporoč.: Dub. Dolina (1767 d.), ž. in m. Odpravljenje divjačnosti med mladino. Poštenost.

18. Deveta ned. po Bink. Evang.: Jezus joka nad Jeruzalemom (Luk. 19). Sv. Kamilo Lel. Priporoč.: Duhovnja Čatež sv. Jurja (1577 d.), ž. in m. Lepo obnašanje šolske mladine na počitnicah. Stari grešniki za spreobrnjenje.

Male duhovne vaje.

Tudi v naj hujših in britkejših okolišinah se hočem čisto v Božjo voljo vdati.

„V vsih rečeh svojo voljo čisto z Božjo voljo skleniti, se pravi čisto angeljsko živeti; pravi se, zarés, natančno življenje Jezusovo živeti.“ (Sv. Vincencij Pavlj.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Posvečevanje duhovnov bode letos: 24. (subdijak.), 26. (dijak.) in 27. tega mesca (mašništvo). Iz 4 leta jih bode 5, iz 3. štirje.

Razstava cerkvenih naprav bratovšine sv. R. Telesa. Udje in dobrotniki bratovšine presv. Rešnjega Telesa se prijazno vabijo k očitni razstavi razne cerkvene robe, ki jo je bratovšina letos napravila za razdeljenje med revnije cerkve naše škofije. Razstava bode, kakor navadno, v sobanah tukajšnjega Uršulinskega samostana skoz tri dni, namreč 18., 19. in 20. tega meseca. Odperta pa bo imenovane dni od 9 s jutraj do 6 zvečer. *Predstojnik.*

Birmovanje bode: 11. t. m. dopoldne v Preddvoru, popoldne v Tersteniku; 12. dopoldne v Kokri; 13. dopoldne v Goričah; 18. dopoldne v Kranju, popoldne na Primskavem (obiskovanje), 28. dopoldne v Zapogah.

Prošnja. Strašna nesreča nas je nocoj ponoči zadela. Pred polnočjo se je v vasi Kamnik v nekem skednji vnelo, in v dveh urah je bila vsa velika vas v ognju, tako, da s žalostjo rečem: Kamnika ni več. Pogorelo je 37 posestnih hiš s vsimi družimi poslopji in cerkev sv. Florijana. In tam, kjer je včeraj vas s tolikimi poslopji stala, je danes samo osmojeno in poderto zidovje: 244 ubosih prebivalcev danes nima ne stanovanja, ne živeža in ne obleke. Tudi nekoliko prešičev in telét je zgorelo. Kolika je revšina, se ne dá dopovedati. V imenu ubosih nesrečnih preserčno prosim vse miloserčne duše milih darov, naj bo v denarji, živežu ali v obleki. Usmilite se, predragi, ubosih pogorelcev, Bog Vam bo vse poplačal.

V Preserji, 5. julija 1880.

Ignacij Podobnik, župnik.

V drugem pismu do prijatla prosi čast. g. župnik Podobnik to-le:

Veš, kaj Te prosim? Znan si po Ljubljani in imaš več prijatlov: ko bi enega ali drugega poprosil v imenu

mojih revežev za kako ponošeno obleko, bodi si za otroke ali odrasene, ženske in moške, ali kako odejo. Vse tako naj bi se oddalo v gostilnici pri Matevžetu (Nr. 1) na Križanskem tergu, kamor pride v soboto potovka od g. župnika in bi obleke itd. seboj vzela.

Sklep šolskega leta s slovesno zahvalno sv. mašo imajo srednje šole, pripravnica in vadnica 15. t. m.; druge šole pa 23.—30. t. m. Zrelotne poskušnje bodo na gimnaziji 14.—17., v realki naslednji teden 19. in dalje.

Gimnazija v Kranju, kakor je gosp. deželni predsednik v deželnem zboru naznanil, ima po določilu presvitlega cesarja zopet oživeti. Slava presvitlemu cesarju!

Cesarjevič Rudolf, kakor pišejo, mesca kimovca iz Tersta odrine proti Jafi in od tam v Jeruzalem, kar že dolgo časa želi. Katoliški Avstrijanci naj bi z molitvijo spremljali vérnega cesarjeviča, da bi v Sveti deželi sprosil obilnega blagra za cesarstvo in posebej za mir med narodi. Nazaj gredé bo obiskal tudi Aleksandrijo, Kairo itd.

Katoliško šolstvo. Ker se liberalci na Ogerskem veliko trudijo, da bi mladino s brezverskimi in posvetnjaškimi šolami materi Cerkvi odtegnili, zato pa tudi katoliški škofje veliko darujejo za prave katoliške šole. Ostrogonski kardinal Simor n. pr. je daroval 100.000 gl. v zaklad za verske šole. Čanadski škof Bonaz celó 200.000 gl. za versko dekliško šolo. Eden madjarskih liberaluških listov se že kremži, češ, da vodstvo te šole gotovo dobé redovnice.

Poslednje novice. Iz Rima se sliši, da sv. Oče bodo najberž v novi okrožnici slovesno protestirali zoper v nebo vpijoče krivice, ki jih vladni framasoni na Francoskem zdaj počenjajo. V ravno tem pisanji bodo pojasnjene obravnave med Rimom in Prusijo, in sakaj da so se pretergale. — Drugo pisanje sv. Očeta se v kratkem pričakuje, in bode razkazalo, kaj so papeži storili za keršansko oliko Slovanov in namérjajo še storiti.

Dobrotni darovi.

Za Dolenjce s točo poškodovane: Iz Čemšenika po č. g. župn. Fr. Romè-tu 14 gl. 94½ kr. — Pn. g. stolni dekan J. Volc 10 gl. — Č. g. Jan. Eder 5 gl. — Farani v Mekinah 7 gl. 8 kr. — Pn. g. kan. P. Urh 5 gl. (s pristavkom: za Notranjske, če se pobira, sicer za Dol.)

Za pogorelce v Kamniku pri Preserji: Pn. g. kan. P. Urh 10 gl. — Po č. g. J. Porentu 14 gl. — N. 33 sld.

Za sv. Očeta: Iz Polhovega gradca 24 gl., ut S. Peter benedicere dignetur parochianis. — Iz Čemšenika po č. g. Fr. Romè-tu 6 gl. — Pn. g. stolni dekan J. Volc 10 gl.

Za cerkev na Hvarskem (Lesinskem) otoku: Iz neimenovane dobrotne roke 15 gl.

Za afrikanski misijon: Antonija Miklavec 1 gl.

Za bratovščino sv. Leopolda: Leop. Miklavec 1 gl.

Za stradajoče na Jutrovem: Neimen. 5 gl.

Za sv. Detinstvo: Po g. J. K. iz Borovnice deležniki in deležnice 3 gl. 4 sld. (Odgov. na vprašanja: Vse prav in dobro. Hvala za lepo prizadevanje! Vr.) — Neimen. 5 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. R. na Č.: Vse opravljeno. — „Gorotan 41“: Hvala za pojasnila! List poslali, kakor ste naročili. — G. Fr. R. na Čat.: Pobotnice dale 25 gl. 74½ sld. Oddal po naroč.: 6 gl. za sv. O.; 4 gl. 80 sld. za naroč. D. in N.; ostanek 14 gl. 94½ sld. za Dol.